

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ**

Ομιλία της Αναπληρωτή Προέδρου του Δημοκρατικού Κόμματος &
Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και
Προϋπολογισμού, Χριστιάνας Ερωτοκρίτου

Συνεδρία της Ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων για τον
Κρατικό Προϋπολογισμό 2023, 8 Δεκεμβρίου 2022

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Ο τελευταίος προϋπολογισμός της διακυβέρνησης Αναστασιάδη πρέπει να οδηγήσει την κάθε πολιτική δύναμη αυτού του τόπου αφενός μεν να αξιολογήσει τους κυβερνώντες, αφετέρου δε να αξιολογήσει την δική της πορεία σε αυτή τη δύσκολη και δύσβατη δεκαετία.

Ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει ότι το Δημοκρατικό Κόμμα έβαλε πλάτες στις δύσκολες στιγμές του τόπου. Όντας στην αντιπολίτευση, συμπορευτήκαμε με το καλό του τόπου μας και κρατήσαμε την Κύπρο όρθια. Ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει ότι καταβάλαμε πολιτικό κόστος για αυτή μας την πορεία. Άλλοι λένε «προτιμούμε να είμαστε αρεστοί αντί ωφέλιμοι», εμείς το κάναμε πράξη. Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού είπε από αυτό εδώ το βήμα ότι μόνο και μία στραβοτιμονιά μπορεί να αποβεί μοιραία για τον τόπο. Και έχει δίκιο. Όντως, μία και μόνο στραβοτιμονιά μπορεί να αποβεί μοιραία.

Όμως παρέλειψε να πει είναι ότι είναι η υπευθυνότητα, η σοβαρότητα και η γνώση του Δημοκρατικού Κόμματος που δεν επέτρεψε ούτε στραβοτιμονιές, ούτε στραβοπατήματα. Και σας διαβεβαιώ ότι αυτό θα συνεχίσουμε να κάμνουμε και στο μέλλον.

Και επειδή το μέλλον μας είναι η πρώτη και η μεγαλύτερη έγνοια του ΔΗΚΟ και πάλι δεν μπορώ παρά να αναφερθώ σε αυτά που ο κ. Νεοφύτου παρέθεσε από αυτό εδώ το βήμα, περί 30% δημοσίου χρέους και για μια οικονομία Triple A.

Παρέλειψε όμως ο κ. Νεοφύτου να υπενθυμίσει ότι η Κύπρος πέτυχε αυτούς τους στόχους. Επί της διακυβέρνησης Τάσσου Παπαδόπουλου. Είχαμε δημόσιο χρέος 45% - το χαμηλότερο στην ιστορία της ΚΔ -, είχαμε συνθήκες πλήρους απασχόλησης. Και στις 10 Ιουλίου 2007 η Κύπρος κατετάγει στις Triple A οικονομίες του κόσμου. Εμείς πριν 15 χρόνια, πετύχαμε το στόχο που βάζετε εσείς σήμερα.

Το Δημοκρατικό Κόμμα θα συνεχίσει να πορεύεται σε αυτό το σωστό δρόμο, των νοικοκυρεμένων οικονομικών, της μείωσης του χρέους, της σωστής ανάπτυξης, στην επένδυση των πλεονασμάτων όχι την κατασπατάληση των δανεικών, αλλά και στην κοινωνική ευαισθησία που τόσο πολύ έχει ανάγκη ο λαός και ο τόπος μας.

Δεν μπορώ όμως να μην αναφερθώ και στην ομιλία του Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ. Που φορτικά επαναλαμβάνει τη θέση ότι οι μοναδικές υπαίτιες για την καταστροφή της οικονομίας ήταν οι τράπεζες. Ναι, έφεραν και φέρουν μεγάλο μερίδιο ευθύνης οι τράπεζες. Δυστυχώς η μόνη πολιτική δύναμη στην Κύπρο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση που δεν αντιλαμβάνεται ότι πέραν των ευθυνών των τραπεζών μεγάλη ευθύνη έχουν και εκείνοι που κυβερνούν είναι το ΑΚΕΛ. Τα κακά χάλια των δημοσιονομικών του κράτους συνέβαλαν τα μέγιστα στο μονόδρομο του μνημονίου το 2013. Επειδή όταν τραπεζικές και άλλες κρίσεις ΔΕΝ μας προσπερνούν τελικά, μόνο τα υγιή δημοσιονομικά κράτη μπορούν να παρέμβουν αποφασιστικά και να προστατεύσουν το λαό. Και εκείνο που προβληματίζει αγαπητέ κύριε Στεφάνου είναι ότι το ΑΚΕΛ αποδεικνύει σήμερα ότι και στον κύριο Μαυρογιάννη, εάν ο λαός τον εκλέξει, θα επαναλάβουν τις ίδιες συμβουλές και νουθεσίες για την οικονομία όπως κατά την πενταετία Δημήτρη Χριστόφια.

Είμαστε στη σωστή μεριά αγαπητέ κύριε Χριστοφίδη. Και λυπούμαι για την αναφορά σας κύριε Κυπριανού ότι η υποστήριξη άλλου υποψηφίου από αυτόν που εσείς προεπιλέξατε είναι για τις «καρέκλες». Δηλαδή όταν συνεργαστήκαμε στο παρελθόν αυτό ίσχυε? Αδικείτε ακόμα και τους εαυτούς σας με αυτή την τοποθέτηση. Η αλήθεια είναι ότι όταν κάποιος δεν υποστηρίζει την προεπιλογή σας καταφεύγετε σε ανυπόστατους χαρακτηρισμούς. Όπως αυτό της «ανεπάρκειας». Όταν κάποιος προσπαθεί με όλες του τις δυνάμεις να πολεμήσει τους σχεδιασμούς της Τουρκίας κατά το ΑΚΕΛ είναι «ανεπαρκής». Δυστυχώς κυρία Πρόεδρε, παρόμοιες ήταν και οι κατηγορίες ενάντια στον Τάσσο

Παπαδόπουλο κάθε φορά που ύψωνε το ανάστημα του προσπαθώντας να υπερασπιστεί και να προστατεύσει την Κυπριακή Δημοκρατία.

Διερωτηθήκατε κύριε Κυπριανού πως το ΔΗΚΟ στηρίζει το ΝΧ ο οποίος αποδείχτηκε «ανεπαρκής» όπως είπατε για τα θέματα της ΑΟΖ, για τις Τουρκικές προκλήσεις στην Αμμόχωστο για κυρώσεις στην Τουρκία. Αν είναι ανεπαρκής ο κ. Χριστοδουλίδης, άλλο τόσο διπλά και τριπλά ανεπαρκής είναι ο κ. Μαυρογιάννης κατά τη θητεία του οποίου ως διαπραγματευτής η Τουρκία για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες έβαλε στην ατζέντα τα δύο κράτη. Με τα δικά σας κριτήρια, ανεπαρκής είναι ο κ. Μαυρογιάννης όταν συνέχισε να είναι διαπραγματευτής του Ν.Α. όταν ο τελευταίος, όπως εσείς ισχυρίζεστε και ο Πρόεδρος διέψευσε, συζητούσε τα δύο κράτη. Αλλά όπως πάντοτε, το τι ισχύει για τους άλλους, δεν ισχύει για εσάς.

Καλύτερα θα ήταν να διερωτηθείτε γιατί κανένας άλλος πλην του ΑΚΕΛ δεν υποστηρίζει το δικό σας υποψήφιο. Καλύτερα θα ήταν να εξηγήσετε γιατί ο δικός σας υποψήφιος χαρακτήρισε τις θέσεις του ΑΚΕΛ για το Κυπριακό και τους χειρισμούς του Νίκου Αναστασιάδη ως ερμηνείες και θεωρίες.

Δεν περιπαίζουμε τον κόσμο κύριε Κυπριανού όταν μιλάμε για ενότητα και συνεργασία. Ο κόσμος μας περιπαίζει εμάς όταν δεν καταφέρνουμε να συνεννοηθούμε σε αυτό τον μικρό τόπο για να αποτρέψουμε μεγάλες καταστροφές και να βελτιώσουμε τα πράγματα επειδή παραμένουμε προσκολλημένοι σε κομματικές ντιρεκτίβες και ιδεολογίες περασμένων δεκαετιών.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Η πανδημία του κορωνιού και η έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία έχουν δημιουργήσει ένα αβέβαιο και ασταθές παγκόσμιο περιβάλλον μέσα στο οποίο η μικρή Κύπρος αγωνίζεται να επιβιώσει. Με τον Κύπριο πολίτη, το κάθε νοικοκυριό και την κάθε μικρή και μικρομεσαία επιχείρηση να πασκίζει κάθε μήνα να τα βγάζει πέρα με λιγότερα.

Είναι για αυτό το λόγο που εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα εργαστήκαμε για την έγκαιρη εξέταση και υπερψήφιση κάθε νομοσχεδίου που αφορά την εκταμίευση των δόσεων από το Ταμείο Ανάκαμψης και

Ανθεκτικότητας. Το μοναδικό χρηματοδοτικό εργαλείο της ΕΕ που έχουμε στα χέρια μας για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας. Την ίδια στιγμή παραμένουμε προσηλωμένοι στην υλοποίηση των στόχων του προγράμματος RePowerEU, το μοναδικό επίσης εργαλείο της ΕΕ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία. Όμως πρέπει οι κυβερνώντες να αποδεχτούν ότι η Κύπρος έμεινε πίσω. Είμαστε πολύ πίσω όσο αφορά την διείσδυση των ΑΠΕ στο ενεργειακό μίγμα, είμαστε πίσω σε όλα τα θέματα που αφορούν το ΦΑ, είμαστε πολύ πίσω στο άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρισμού. Είναι αδιανόητο η Κύπρος, εν έτει 2023 να αγοράζει και να χρησιμοποιεί 100% μαζούτ για τις ανάγκες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Κάτι για το οποίο πληρώνουμε εκατοντάδες εκατομμύρια σε αγορά ρύπων. Και είναι αδιανόητο για μια χώρα που δεν έχει βαριά και ρυπογόνο βιομηχανία, σε μία χώρα που δεν έχει για μήνες ολόκληρους βαρυχειμωνιά, σε μία χώρα που δεν είναι hub αεροπορικής κίνησης, παρά ταύτα να πληρώνουμε προστίματα ως αν να είμαστε!

Ο στόχος πρέπει να είναι τα επόμενα τρία χρόνια να μειωθεί κατά 75% το ποσό του προστίμου. Με την γρήγορη αναβάθμιση του δικτύου της ΑΗΚ, την διείσδυση των ΑΠΕ στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος και με μία Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου που θα παραμείνει ως περιουσιακό στοιχείο στα χέρια του κράτους, αλλά σύγχρονη και πράσινη.

Την ίδια στιγμή επαναλαμβάνουμε την πάγια θέση μας ότι η μέχρι σήμερα υποστήριξη της Πολιτείας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις για να αντιμετωπίσουν τους διογκωμένους λογαριασμούς ρεύματος, καλοδεχούμενη μεν, αλλά δεν είναι αρκετή. Ιδιαίτερα για τις επιχειρήσεις που γονατίζουν κάτω από το κόστος της ενέργειας και προειδοποιούμε ότι θα δούμε επιχειρήσεις να βάζουν λουκέτο λόγω του κόστους της ενέργειας. Για αυτό το λόγο εισηγούμαστε ότι πάντοτε μέσα στα δημοσιονομικά περιθώρια, πρέπει να υπάρξει ένα σχέδιο με συγκεκριμένα κριτήρια που είτε να επιδοτεί είτε να μειώνει τον τελικό λογαριασμό που φτάνει στους καταναλωτές.

Η αντιμετώπιση των έντονων πληθωριστικών τάσεων, επιβίωση και η ανάπτυξη της οικονομίας μας θα εξαρτηθεί από το πόσο γρήγορα, ευέλικτα και παραγωγικά μπορούμε να πετύχουμε τους στόχους που έχουμε βάλει για επίλυση διαρθρωτικών προβλημάτων και εκσυγχρονισμό διαδικασιών.

Όμως ο παράγοντας χρόνος, ως οικονομική έννοια απέχει από τις αντιλήψεις μας.

Ας αναλογιστούμε τι αντιμετωπίζει ο Κύπριος φορολογούμενος σήμερα σε καθημερινές του ανάγκες:

Πόσο καιρό πρέπει να περιμένει ένας μικρομεσαίος επιχειρηματίας να του επιστραφούν φόροι; ΧΡΟΝΙΑ

Πόσο πρέπει να περιμένει ένας πολίτης που αιτείται ένα επίδομα που δικαιούται; ΜΗΝΕΣ Η ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ

Πόσο πρέπει να περιμένει ένας πολίτης να εκδικαστεί η υπόθεση του στα Δικαστήρια; ΧΡΟΝΙΑ

Πόσο καιρό πρέπει να περιμένει κάποιος για να του εκδοθεί άδεια οικοδομής; ΧΡΟΝΙΑ

Πόσο καιρό μας πήρε να εγκαταστήσουμε κάποιες κάμερες στους δρόμους και αυτούς με την υποστήριξη και λειτουργία τους από ιδιωτική εταιρεία; ΧΡΟΝΙΑ

Πόσο καιρό συζητούμε για την αξιοποίηση του δικού μας φυσικού αερίου; ΧΡΟΝΙΑ

Μπορώ να παραθέσω δυστυχώς πολλά παραδείγματα για χρόνια και χρόνια προβλήματα. Αυτά πρέπει να αλλάξουμε στον τόπο μας. Την αποδοτικότητα, την παραγωγικότητα, τις σωστές τις διαφανείς και τις σύγχρονες διαδικασίες που επιτρέπει στον πολίτη να συναλλάσσεται με το κράτος εύκολα, γρήγορα και χωρίς να αναζητεί κανένα πολιτικό να τον βοηθήσει.

Αυτό που πρέπει να αλλάξει στη χώρα μας είναι η ταχύτητα με την οποία προσαρμόζεται η οικονομία μας στα νέα δεδομένα. Βλέπω στην Ελλάδα την εισαγωγή του μαθήματος της ρομποτικής από τη δημοτική εκπαίδευση. Εμείς ακόμα παραμένουμε προσκολλημένοι σε διαδικασίες ένταξης και διδασκαλίας μαθημάτων σε ωρολόγια προγράμματα που

όταν ολοκληρωθούν έχουν παρέλθει δεκαετίες. Αφήνοντας τους μαθητές μας χωρίς τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να εισέλθουν στην αγορά εργασίας.

Την ίδια στιγμή δεν μπορώ παρά να αναφερθώ στο θέμα των εκποιήσεων. Επειδή κύριε Κουλλά, ανάμεσα σε αυτούς που οι περιουσίες τους κινδυνεύουν με εκποίηση ΕΧΕΙ ΚΑΙ καλοπληρωτές που είναι άτυχοι, ανώνυμοι, που τους κτύπησαν οι απανωτές κρίσεις. Που δεν έχουν οκέλλες αλλά ένα ταπεινό σπίτι, ένα χωράφι. Και ναι, αυτούς πρέπει να τους προστατέψουμε γιατί δεν είναι πάντα η ελεύθερη και η ανεξέλεγκτη αγορά που αναλαμβάνει να λύσει το πρόβλημα. Πρέπει να υπάρχει κράτος που να είναι κοινωνικά ευαίσθητο, που ναι να επιτρέπει στην αγορά να λειτουργεί ελεύθερα αλλά όχι ανεξέλεγκτα. Ακριβώς για αυτό το λόγο εμείς προσπαθήσαμε σε ασφυκτικά χρονικά πλαίσια να πετύχουμε αυτό που είναι και εφικτό αλλά που δεν θα μας δημιουργήσει άλλες παρενέργειες που ήταν η αναστολή για την πρώτη κατοικία αξίας μέχρι Ευρώ 350,000 με εισοδηματικά κριτήρια. Και θα συνεχίσουμε να ρωτούμε πότε επιτέλους θα φέρετε το σχέδιο ενοίκιο έναντι δόσης έστω και αν απομένουν λίγες εβδομάδες μέχρι τη λήξη της παρούσας κυβέρνησης. Εσείς φέρτε το και η Επιτροπή Οικονομικών θα συγκληθεί έκτακτα, θα συνεδριάσει και θα το οδηγήσει στην πρώτη Ολομέλεια μετά τις Προεδρικές εκλογές. Ιδού η Ρόδος.

Και φυσικά δεν μπορώ παρά να αναφερθώ στο μεταναστευτικό. Το οποίο έχει πάρει πρωτοφανείς διαστάσεις και έχει πολλαπλές επιπτώσεις στην οικονομία, στην κοινωνία, στην ασφάλεια που νιώθει ο Κύπριος πολίτης.

Σε όλα τα διεθνή και Ευρωπαϊκά φόρα στα οποία συμμετέχει το Δημοκρατικό Κόμμα δεν παραλείπουμε να τονίζουμε το τεράστιο πρόβλημα που έχει η Κύπρος και να επεξηγούμε γιατί η Κύπρος ως ημικατεχόμενο νησί πρέπει να αντιμετωπίζεται διαφορετικά. Ο υβριδικός πόλεμος τον οποίο διεξάγει η Τουρκία εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω του μεταναστευτικού, εργαλειοποιώντας τους μετανάστες στόχο έχει την διάβρωση των δομών του κράτους, στην διάβρωση βασικών υπηρεσιών, στην οικονομική αποδυνάμωση του κράτους και στην προαγωγή του αισθήματος ανασφάλειας του λαού μας.

Πρώτος στόχος πρέπει να είναι η αύξηση του αριθμού και της συχνότητας επιστροφών. Εκεί έπρεπε η Πολιτεία να ρίξει το βάρος των προσπαθειών

της. Η συνομολόγηση συμφωνιών επανεισδοχής των μεταναστών με τις χώρες προέλευσης τους πρέπει να είναι ο πρώτος στόχος με συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα του FRONTEX. Πρέπει μετά από γρήγορη και δίκαιη εξέταση αιτήσεων για χορήγηση ασύλου όσοι δεν δικαιούνται προστασίας να επιστρέφουν αμέσως στις χώρες προέλευσης τους. Για εκείνους δε που δικαιούνται προστασίας η ένταξη τους στην κοινωνία πρέπει να γίνεται δομημένα και ομαλά με πρώτο στόχο τη δημιουργία ειδικών τάξεων υποδοχής στα σχολεία για να μπορούν να ενσωματωθούν τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία χωρίς προβλήματα στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Κυρία Πρόεδρε

Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,

Το μεγαλύτερο πρόβλημα όμως της Κύπρου είναι το εθνικό μας θέμα. Σε ένα φυσιολογικό κράτος η συζήτηση των προϋπολογισμών περιορίζεται στις οικονομικές προοπτικές του τόπου. Όμως η Κυπριακή Δημοκρατία δυστυχώς ακόμα υποφέρει από την Τουρκική εισβολή και συνεχιζόμενη κατοχή, γι' αυτό τέτοιος περιορισμός δεν νοείται.

Στόχος είναι για το Δημοκρατικό Κόμμα η λύση του Κυπριακού στο πλαίσιο των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας και στο πλαίσιο της αποστολής των καλών υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Και φυσικά τα όνειρα του κ. Τατάρ περί αναγνώρισης στην ουσία τους ψευδοκράτους ως προϋπόθεση για την έναρξη των συνομιλιών παραμένουν και θα παραμείνουν απατηλά.

Όμως, την ίδια στιγμή, εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα, με το βλέμμα στραμμένο στο αύριο, επιδιώκουμε μια ενδυναμωμένη Κυπριακή Δημοκρατία στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Μια Κυπριακή Δημοκρατία αξιόπιστη στα μάτια της διεθνούς κοινότητας, μια Κυπριακή Δημοκρατία με βαρύνουσα σημασία στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, μια Κυπριακή Δημοκρατία με ισχυρή οικονομία, μία Κυπριακή Δημοκρατία πυλώνα σταθερότητας και ασφάλειας στην παραγμένη περιοχή μας, μια Κυπριακή Δημοκρατία με ισχυρές, σταθερές και ειλικρινείς συμμαχίες με τους γείτονες μας, μια Κυπριακή Δημοκρατία με εμπλοκή στις ενεργειακές αναπτύξεις στην ΑΟΖ της και σε συνέργεια με χώρες της περιοχής, μια Κυπριακή Δημοκρατία με πολίτες

που να την υπερασπίζονται γιατί νιώθουν ότι η Δημοκρατία τους υπερασπίζεται και τους προστατεύει πρώτα εκείνους.

Για να πετύχουμε τα πιο πάνω απαιτείται σύνεση, ενότητα λαού και ηγεσίας, συνεργασία και συναίνεση. Για εμάς, αυτός είναι ο στόχος για το 2023.